

Slīteres nacionālais parks *Baltijas Zaļajā jostā*

Andra Ratkeviča
2009.gada 11. maijs
Laumu dabas parks

Eiropas zaļās jostas ideja

- 20.gs. otrās puses aukstais karš sadalīja Eiropu divās nesamierināmās pusēs: Rietumeiropā un Austrumeiropā.
- “Dzelzs priekškara” jeb robežzonas joslā nenotika cilvēka saimnieciskā darbība. Tur “tukšo” vietu ieņēma flora un fauna. Nepazaudēt šo Zaļo jostu aicina Eiropas valstu iniciatīva.

Pateicoties projektam ***Baltijas Zaļā josta*** **Slīteres NPA varēs:**

- **dot ieguldījumu sabiedrības izpratnes paaugstināšanā par Slīteres NP dabas daudzveidību, izmantojot interaktīvas metodes,**
- **radīt jaunus, ar teritorijas kultūrvēsturi un militāro pagātni saistītus tūrisma produktus.**

Slīteres NP raksturo:

- **ļoti liela bioloģiskā daudzveidība**
- **ļoti mazs iedzīvotāju blīvums: 5,9cilv./1km²**
- **strauji pieaugoša tūrisma intensitāte**

Slīteres NP sastopami:

- **26** ES Biotopu direktīvas biotopi
- **183** ES Putnu un biotopu direktīvas sugas
- Latvijas dabai tipiskās un apdraudētās sugas un biotopi
- Vairāk nekā 80 gadus saimnieciskās darbības neskartī meži

Noteicošie apstākļi Slīteres dabas un kultūrvēstures unikalitātei

Slīteres NP ģeoloģiskā izcelsme

- Baltijas Ledus ezera senkrasts – veidojies pirms 11000 gadiem,
- Litorīnas jūras krasta un gultnes paliekas – pirms 6000 gadiem,
- Piekrastes kāpas – veidojas arī mūsdienās

Slīteres Zilie kalni – Baltijas ledus ezera senkrasts

**Litorīnas jūras
krasta
veidojumi un
gultne**

Mežainas
kāpas

Bažu purvs

Rīgas
jūras
līcis

Jūrmalas kāpas – veidošanās notiek arī mūsdienās

Pilotprojekts “Redzēt savām acīm”

- Skats uz jūru un mežu no Slīteres bākas internetā tiešsaistē,
- Filmēšana tieši “notikumu vietās” dabā– pie dabas objektiem tuvplānā Slīteres NP mežā, purvā, liedagā

Kultūrvēsture: Lībieši – otra Latvijas pamattauta

Lībiešu ciemi – saglabājušies Ziemeļkurzemē no Kolka gar Dižjūru līdz Ovišiem un Mazjūru līdz Melnsilam

- ❑ **Lībiešu ciemus no “pasaules” atdalīja Slīteres (Undžavas) meži un purvi**
- ❑ **Nodarbošanās – zvejniecība**
- ❑ **Kultūras progress notika 20. gs. 20.-30.gados**

*pišxi-bēlthā mari kēttup pāssatko.
lūž 15. VI. 20.*

Foto: Lauri Kettunens, 1920.

Lībiešu tautas skaitīšanu rezultāti:

1925. g. – 1238

1948.g. – 600

1959.g. – 200

2000.g. – 177

**Oskars Lūrits un
teicēja Marija Leite,
Lūžņa**

Militārā pagātne

- Pirmais pasaules karš 1914-1918
- Otrais pasaules karš 1940-1945
- Padomju armijas pierobežas zona 1945-1993

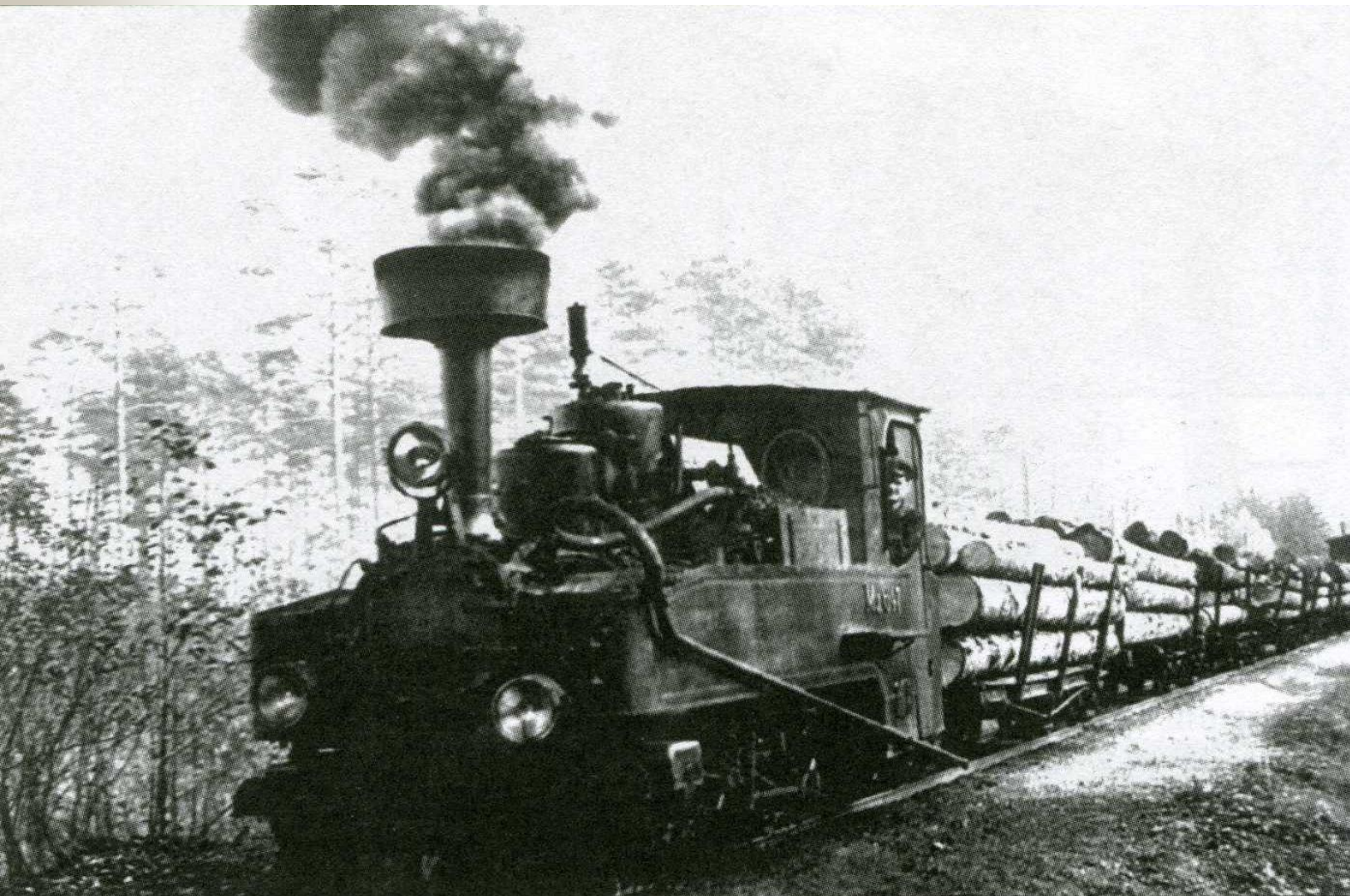
Pirmais Pasaules karš

- 1915. gadā Vācijas karaspēks ieņēma Kurzemi
- Lībieši bija spiesti evakuēties un pamest savus ciemus
- 1916. gadā Vācijas armijas inženieru bataljons sāka būvēt dzelzceļu Ziemeļkurzemē, lai izvestu kokmateriālus uz Vāciju

Šaursliežu dzelzceļa būvēšana

Vilciens ar kokmateriāliem

ān tūlīt lās štants iur.
22.V.20

**Pēc kara lībieši
atgriezās mājās.**

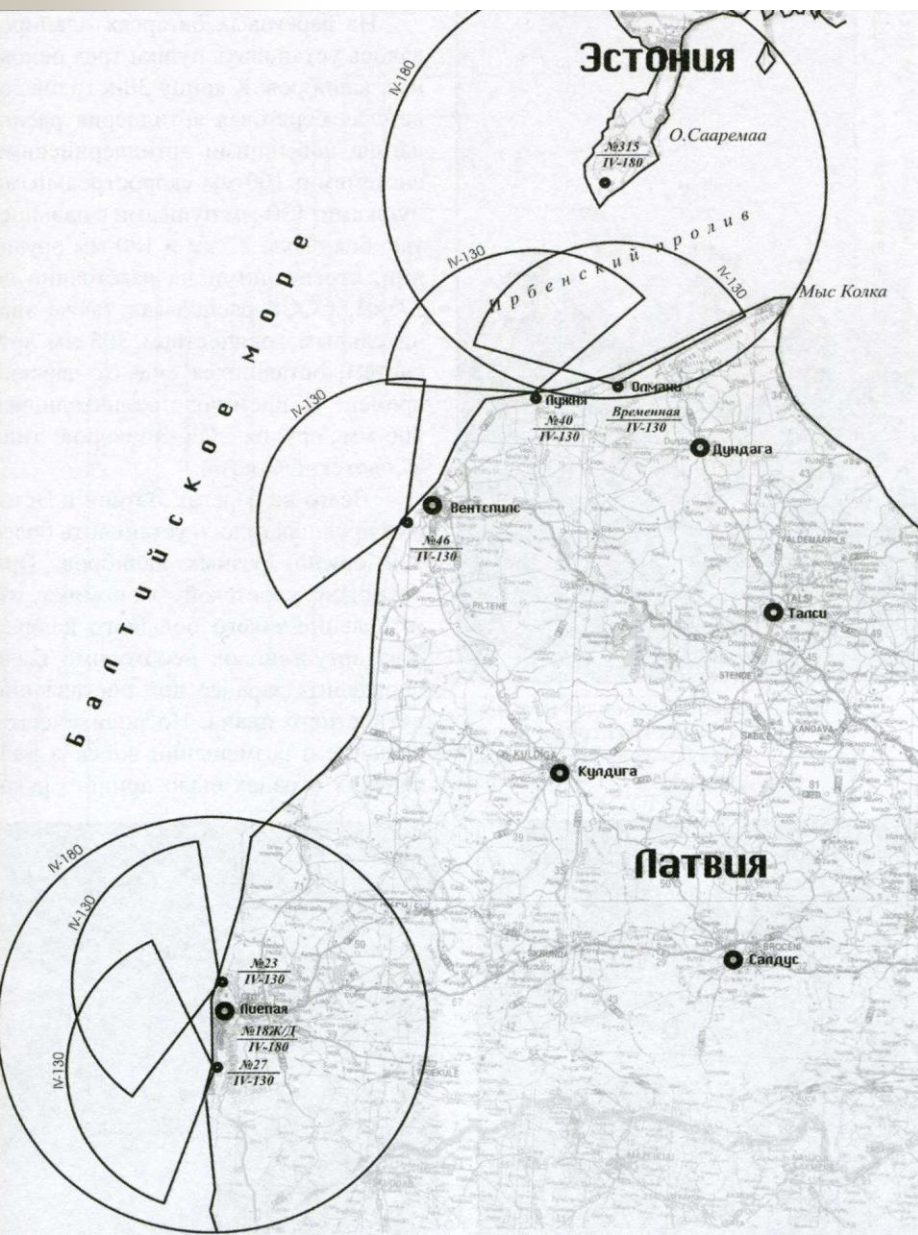
**Dzelzceļš un
vilcienu sastāvi
ieņēma nozīmīgu
vietu viņu dzīvē,
nodrošinot preču
un pasažieru
transports
līdz 1962.gadam**

Mazbānītis ceļā no Ventspils uz Lūžņu

Foto: Lauri Kettunens, 1920

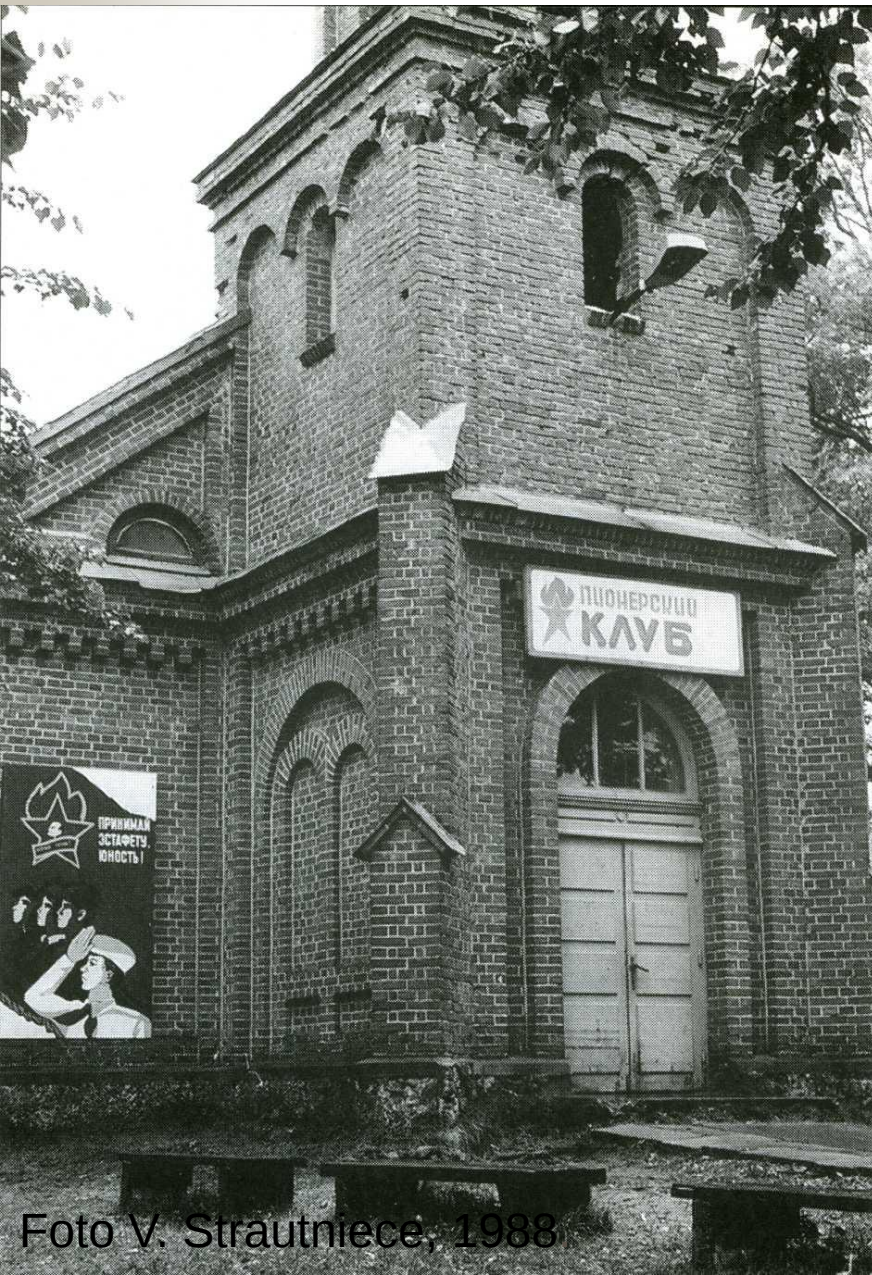

Otrais pasaules karš

**Padomju armijas
artilērijas bateriju
izvietojums gar
Latvijas rietumu
robežu 1941. gada
jūnija sākumā**

Padomju Savienības laiks

- 1939. gadā krievi Kurzemes piekrastē sāka būvēt 130mm artilērijas baterijas pozīcijas
- Pēc Otrā Pasaules kara nocietinājumu būvēšanu turpināja
- Piekrastes teritorija bija civilajiem iedzīvotājiem slēgta zona
- 1993. gadā Padomju armija atstāja Baltijas valstis

Mikeltorņa luterāņu baznīcā ierīkots pionieru klubs

Foto V. Strautniece, 1988

Pilotprojekts: “Ziemeļkurzemes ekspresis”

- **Dabas taka – velomaršruts pa veco dzelzceļu, atjaunojot tiltus pār Mazirbes upi un Ķikānu**
- **Informācijas stendi**
- **Buklets**
- **Foto albums**

Paldies par uzmanību!

Lībiešu, latviešu un somu jaunieši Sīkragā.

Foto: Lauri Kettunens, 1923.

